

подирь рѣчѣта му свѣршвала съ тѣзи думы: че ако жедостѣта за богатство го е накарала да направи толкози запустенія, той склонявалъ былъ да му отвори държавныйтъ скровища, отдѣто може да са наземе колкото ще злато и сребро, стига само да тури сабѣята во влагалището, и да престане отъ да омыва рѣцѣтъ си въ кръвѣта на своитѣ едно-вѣрны братья (?)

(Подробноститѣ на тѣзи царска срѣща излага Венелинъ въ своитѣ *Критически издирванія за нашата Исторія*, ⁽¹¹⁾ дѣто са намѣрва и Романовата рѣчь цѣла, върху която нашыйтъ исторіографъ прави тѣзи размышленія:)

« Явно е, че нѣкой византійскы лѣтописецъ е майсторосалъ тѣзи рѣчь, и въ своята лѣтопись накаралъ императорътъ да я повтори. Освѣтъ него този, който са потрудилъ да съчини казанната рѣчь, примълчалъ и сега, какъто и сѣкогы, условіята на договора или заключеніето на мира. Тѣй ный знаймы, че въ срѣщата на двамата монарха, на-истиннѣжъ склочило са миръ между двѣтъ враждебны държавы, но кои сж были неговитѣ точки — незнаймы.

« Отъ тогашното състояніе на Византійцитѣ са вижда, че този миръ за тѣхъ былъ вредителенъ; защото тѣ са принудили да испълнѣтъ исканіята на царя, които по-напредъ отхвърляхъ. Каквы сж были тѣзи исканія — лѣтописцитѣ не казватъ, но ный догаждамы, че едно отъ първытъ исканія е было и туй: ако не са распространѣтъ, то баримъ да са върнатъ правдинытъ и преимуществата на българската търговія по сичкитѣ мѣста и пристанища на имперіята. Защото както виждамы, слѣдъ този миръ българската търговія достигва до най-цвѣтливо състояніе въ имперіята и най-много въ Цариградъ. — Може бы

(¹¹) Преводъ Б. Петкова, часть II; стр. 102-106.